

po imenih, ampak po številkah, ki so napisane na njihovih papirjih. Počasi odhajajo, drug za drugim.

Papić začenja graditi svoje vzdušje že v ambulanti pri nemškem zdravniku. Gospod je primerno debel in nemški, govori v birokratskem jeziku, siguran je vase in nekoliko naveličan. Nasprotno so naši fantje malo zmedeni in nervozni. Ne razumejo njegovih navodil in preden utegne prevajalec prevesti, se v svoji gorečnosti že sami postavijo v položaj, ki je smešen. Prva točka!

Situacijo v kupeju izrabi do skrajnosti. Ljudje so resnično pretreseni. Prvič v življenju odhajajo tako daleč z doma, v tujo deželo, za dalj časa, jezika ne znajo, strah jih je prihodnosti in že jih napada domotožje. Solze moškega so pretresljive. Druga točka!

Zdaj prideta njegova glavna aduta! Kader, v katerem bo govoril predstavnik, se začenja z bližnjim posnetkom pipice. Počasi potegne, izpusti dim, se samozadovoljno nasmehne. Gizdalin-ski, dobro hranjen mlad moški, z velikim zlatim prstanom na eni roki, z zalo verižico na drugi. Govori v teh-

ničnem jeziku, transporti sem, transporti tja, napredek je velik, vse teče urejeno, vsi so zadovoljni. Vmes bližnji posnetek njegovega prstana, nato zlate verižice. In spet »transport«.

Znova smo v kupeju. Vlak vozi v postajo. Množica z odrgnjeno prtljago, v obnošenih plaščih se usuje po peronu. Sliši se vpitje. Nato čakalnica, in končno glas, ki pravi — zdaj smo kot gledalci že tako dobro segreti, da to razumemo — da so zdaj izgubili še svoja imena in so samo še številke. Paralela s taboriščem je očitna.

Papić zna delati. Dokler film gledate, vas prepriča, da ima prav. Šele kasneje se zaveste, da je film delan zelo preračunano. Kdo ne bi čutil z moškim, ki joka, ker je bilo slovo tako boleče? Kdo ne bi začutil odpora do pipice samozadovoljnega mladega predstavnika, če je dve sekundi prej videl objokane svojce? Komu se ne bi uprlo, ko čuti bližajočo se hladno vzdušje Nemčije, objektivizirani postopek z ljudmi? Kdo ne bi bil revoltiran, ko vidi, da te ljudi pravzaprav vodijo v taborišče?

Vprašanje je samo — ali je to res.

S. Čolnik

Josipu Vidmarju

z dolžnim (se zavedam) (straho)spoštovanjem

1.

Če je resnica le, kar nam odstre vaš Jaz, sem pluralist: rad gledam še kak drug obraz.

2.

Ne skrivam se, a tam, kjer me vaš bič lovi in v čredo grešnih kozlov me naganja, le verjemite, Josip Jezni, mene ni. A bič je bič: vse grše se o vas mi sanja.

Ciril Zlobec